SVOBODA — СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 198. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 17, 1991. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 17-го ЖОВТНЯ 1991. Ч. 198. РІК XCVIII.

ВІРУЮЧІ УАПЦ І ЧЛЕНИ УНДП ПІКЕТУЮТЬ

Київ (УНІАР). — Тут на подвір'ї собору св. Софії розпочали пікетування віруючі Української Автокефальної Православної Церкви та члени Української Народно - Демократичної Партії на чолі з головою партії Євгеном Чернишовим.

Пікетувальники розбили два намети, над якими повісили українські національні прапори та гасла з вимогами мерії повернути УАПЦ храм св. Софії та церкву святого Андрія Первозванного, що історично належали українській церкві. Члени громади Івана Хрестителя на чолі з о. Степаном Яремчуком і священиком церкви св. Миколи Притиска о. Теодосієм відслужили поблизу наметів Молебень. О. Степан Яремчук виступив з промовою, яку перервав начальник Шевченківського районного відділу внутрішніх справ Іван Пичик, що саме у цей момент забажав перевірки документів у пікетувальників. Ген. Ровенко звернувся до пікетуючих з вимогою припинити пікетування, мотивуючи це тим, що пікетування тепер ідуть на руку деструктивним силам. Пікетувальники рішуче відмовилися припинити акцію протесту. Вони виступили зі заявою, що вірні УАПЦ, прагнучи повернути у лоно УАПЦ національні святині св. Софії і Андріївської церкви, вдалися до крайнього заходу — голодування. Побудова української держави, сказано у заяві, передбачає і розбудову української єдинопрестольної правлячої Православної Церкви, ні від кого незалежної, якою є УАПЦ.

Для своєї повнокровної діяльности УАПЦ не може обійтися без свого духовного центру, яким завжди була св. Софія, незаконно відібрана большевицькою владою у 30-их роках. Всі культові споруди мають бути повернуті своїм справжнім власникам.

Серед тих, які розпочали голодування у св. Софії є голова УНДП Євген Чернишов, колишній політв'язень член УНДП Микола Головач, Павло Основенко та Юрій Восковник.

ДОПОВІДЬ ПРО МИРЯНСЬКИЙ РУХ

Ню Йорк. — Місцевий Відділ Українського Патріярхального Товариства влаштовує доповідь на тему: „Відродження мирянського руху в Україні", яку виголосить Леся Крип'якевич, гостя зі Львова, голова організації „Українська Молодь — Христові", провідний член мирянського руху в Україні. Імпреза відбудеться в суботу, 19-го жовтня, в домі НТШ, 63 Четверта авеню. Початок о год. 5-ій вечора.

ВЕРХОВНА РАДА ПРАЦЮЄ НАД НОВИМИ ЗАКОНАМИ

Київ (ПБ УНС, Р. Р.) — Тут у середу, 9-го жовтня, сесія Верховної Ради розглянула і прийняла постанову про позицію преси, телебачення і радіо України під час державного перевороту та заходи, що випливають з цього. Постановою ухвалено також, що газета „Голос України" має виходити не лише українською, але й російською мовою. Крім того, один раз на тиждень виходитимуть додатки до газети мовами інших народів, які живуть в Україні.

Сесія розглянула питання про депутатські групи України в Раді Республік і Раді Союзу Верховної Ради СССР перехідного періоду. Виступили понад десять депутатів. Дискусія точилася навколо проєкту, в якому сказано, що Україна не може посилати депутатської делегації до Москви для участи у праці Верховної Ради СССР, яка наділена законодавчими функціями. Народні депутати вважають, що співпрацювати можна лише у координаційних міжреспубліканських органах, які займалися б розподілом майна колишнього СССР і демонтуванням імперської системи. Та оскільки міжреспубліканські координаційні органи ще не створені і немає механізму участи України в цих структурах на рівноправній основі, то Верховна Рада України передала проєкт постанови на допрацювання в комісії, а заступникові голови Верховної Ради Володимирові Гриньову доручила порадитися з іншими республіками та вивчити можливості утворення відповідних міжреспубліканських координаційних органів.

Розглянули депутати також питання про форму і зміст бюлетеня референдуму. З кількох варіянтів більшість депутатів обрали запропонований Ігорем Юхновським та Михайлом Горинем запит: „Чи підтримуєте ви прийнятий Верховною Радою Акт про незалежність України як демократичної держави, яка гарантує рівні права усім громадянам, незалежно від расової, національної приналежности, релігійних та інших переконань?" Комісії доручено допрацювати цей проєкт.

На допрацювання відправлено також проєкт постанови щодо зміни закону про вибори президента України. Варіянт, у якому було сказано, що максимальні розміри добровільних пожертвувань, а також внесок окремого пожертвувана на підтримку кандидата, не може перевищувати 75, 000 карбованців, не пройшов. Комісії доручено підготувати інший проєкт.

На вечірньому засіданні на запитання депутатів відповідав міністер енергетики та електрифікації Скляров.

У четвер, 10-го жовтня, сесія ухвалила проєкт закону про громадські об'єднання в Україні та постанову про розмір і джерела статутного фонду Національного Банку України.

На вечірньому засіданні депутати запропонували кандидатуру Олександра Ємця на становище голови Служби Національної Безпеки України, однак більшістю голосів його кандидатуру відхилено.

Дж. Бейкер зустрівся з Г. Мубараком

Каїр, Єгипет. — Відповідаючи на запитання журналістів після чотиригодинної розмови з президентом Єгипту Госні Мубараком, державний секретар ЗСА Джеймс Бейкер заявив, що більшість перешкод до проведення міжнародної мирової конференції у справі Близького Сходу вже усунено, але невирішеною залишається справа про палестинське представництво.

Дж. Бейкер нагадав, що він зустрічався з групою палестинців з територій, які контролює Ізраїль, і має намір зустрітися з ними ще раз у середу.

Г. Мубарак, який виступив на пресовій конференції разом з Бейкером, підтвердив, що труднощі, які залишилися, можна легко усунути. „Ми маємо надію, що конференція почнеться у кінці жовтня", — сказав Мубарак.

Оптимізм з приводу майбутньої конференції висловив і міністер закордонних справ Єгипту Амр Муса. В інтерв'ю для ізраїльської газети „Єдіот Ахронот" він сказав, що „з проблемою палестинського представництва покінчено".

Каїрські переговори були для Бейкера найлегшими, бо Мубарак з ентузіязмом підтримує американську ідею „мир в обмін за території" і закликає арабських керівників перейти від слів до реальних рішень і справ. Бейкер, однак, ні разу не вжив слів „мир за території", бо це категорично відкидає прем'єр-міністер Ізраїля Іцак Шамір. Замість цього державний секретар говорив про необхідність виконання резолюцій Ради Безпеки у справі Близького Сходу, що є одним і тим же.

Мубарак зауважив, що не слід побоюватися позиції Сирії або висування Дамаском якихось нових вимог. Президент Єгипту зустрічався зі своїм сирійським колегою Гафезом Ассадом у Каїрі і прийшов до висновку, що Сирія при будьяких обставинах візьме участь у конференції.

СЕНАТ СХВАЛИВ КАНДИДАТУРУ К. ТОМАСА

Вашінгтон. — У вівторок, 15-го жовтня, Сенат 52 голосами проти 48 проголосував за Кларенса Томаса, якого президент Джордж Буш висунув у найвищий юридичний орган країни. Щоб бути вибраним, кандидатові у Верховний Суд навіть не треба голосів 51-го сенатора із 100. Навіть якщо голоси поділяться порівно, в силу вступає правило, згідно з яким вирішальне слово належить віцепрезидентові країни, який за Конституцією є президентом Сенату. В цьому випадку колишній сенатор, а нині віцепрезидент Ден Квейл підтримав би прихильників К. Томаса.



К. Томас

Першими про незмінність своєї точки зору у понеділок повідомили демократи Деніс ДеКонсіні з Арізони — єдиний демократ в Юридичній комісії, який підтримав Томаса, і Беннет Джансон з Луїзіяни. Особливо важливим було становище Джансона, який користується великим авторитетом серед демократів півдня.

У вівторок зранку свою попередню позицію підтвердили сенатори-демократи Джеймс Екнон (Небраска), Алан Діксон (Іллиной), Ричард Шелбі (Алабама) і Джан Бро (Луїзіяна).

„Звичайно, я був стурбований обвинуваченням (проти Томаса). Але я повинен був прийняти рішення, і я вирішив підтримати суддю Томаса, бо його вина не була доказана", — сказав Р. Шелбі.

„Настав час приймати рішення і я вирішив. Я проголосую за нього, але без великого ентузіязму", — заявив Екснон.

„До того часу, поки вина обвинуваченого не доказана, він невинний", — підкреслив Діксон, пояснюючи, чому його становище залишилося незмінним.

Отже, Кларенс Томас став другим негром в історії Верховного Суду. Він прийшов на зміну Тиргудові Маршаллові, який був першим негром у цьому найвищому юридичному органі країни. Однак, на відміну від лівого ліберала Маршалла, Томас — переконаний консерватист. Саме це і було причиною гарячих дебатів перед його вибранням.

Розпочалася міжнародна конференція

Одеса. — Тут у вівторок, **15-го жовтня, почала працю міжнародна наукова конференція п.з. „Культура Півдня України"**. Вона зорганізована Республіканською Асоціяцією Українознавців при співучасті Міжнародної Школи Україністики АН України та РАУ, Одеського Державного Університету ім. І. Мечникова та одеського відділу Спілки Письменників України.

Метою конференції є зосередити увагу вчених на дослідженні проблем минулого і сучасного українського півдня, підкреслити його ролю в історії українського народу та стимулювати вивчення духовних надбань різних народів, які там живуть.

В Криму процвітає чорний ринок

Симферопіль (УНІАР). — Республіканське управління статистики Кримської АРСР опублікувало результати опитування 150-ти родин у містах і селах Криму про вплив чорного ринку на товарообіг у автономній республіці.

Як виявилося, кожен четвертий карбованець із сімейного бюджету кримчан пішов „тіньовикам". На купівлю взуття, одягу, тканин у спекулянтів опитувані протратили 36,900 карбованців. На придбання побутових і культтоварів, будівельних матеріялів і тютюнових виробів на „чорному ринку" пішло 91,600 карбованців. П'ята частина одягу шиється в осіб, що не платять податків. І майже половину медичних та оздоровчих послуг отримано поза установами міністерства охорони здоров'я. У порівнянні з минулорічним опитуванням видно, що „тіньовики" цього року заробили значно більше.

Л. Кравчук нав'язав приязні зв'язки з французькими чинниками

Париж. — Газета „Ізвєстія" помістила інформацію у числі з 4-го жовтня свого кореспондента Ю. Коваленка про перебування Леоніда Кравчука, голови Верховної Ради України, у Франції, куди він прибув після успішних відвідин Канади і З'єднаних Стейтів Америки.

В Канаді, як відомо, Л. Кравчук зустрічався з прем'єр-міністром Браєном Малруни, міністром закордонних справ Барбарою МекДугалл та іншими членами уряду та парляментаристами, як також з українською зорганізованою громадою; в ЗСА він був прийнятий на розмову з президентом Джорджем Бушем, розмовляв з кількаканадцятьма законодавцями, виступив в Клюбі преси, а в Ню Йорку виголосив довшу промову на сесії Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй, взяв участь у бенкеті зорганізованому у честь української урядової делегації громадським комітетом, відвідав осідок Української Автокефальної Православної Церкви і її Патріярха Мстислава у Бавнд Бруку, відвідав церкву і школу св. Юра в Ню Йорку, зустрічався з бізнесовим світом на Волл стріті та відбув численні індивідуальні зустрічі.

Ю. Коваленко пише, що на зустрічі з президентом Франції Франсуа Міттераном Л. Кравчук докладно поінформував його про ситуацію в Україні і на території колишнього Совєтського Союзу. Кравчук заявив корспондентам, що він не виключає створення конфедеративного Союзу, до якого пристануть деякі республіки, але чимало з них, в тому числі Україна, будуватимуть свої власні держави, незалежні від „центрів". Він не виключає тісної співпраці між республіками, зокрема в економіці. „Ми не ставимо собі за завдання, — заявив Кравчук кореспондентам, — відриватись від Росії. У нас є з нею політичний й економічний договори".

Журналісти засипали Кравчука питаннями. На одно з них, а саме питання про атомову стратегічну зброю на території України, Кравчук дав миттєвий таку відповідь: „Ми стаціоновані в нас ракети, хочемо передати міжнародній комісії, яка займається контролею нуклеарної зброї для знищення. Ми не вважаємо за потрібне передавати будь-кому атомову зброю, хіба для знищення".

Він, подібно як в Канаді і в ЗСА, підкреслював бажання України співпрацювати з Європейською еконо-

(Закінчення на стор. 4)

„Що не подобається маршалові"

Київ. — Київська газета „Молодь України" помістила під вище наведеним заголовком інформацію свого власного кореспондента Віталія Портникова. Він пише у числі з 28-го вересня, що новий міністер оборони СССР маршал Євгеній Шапошніков виступив в Москві на пресконференції і робив враження, що він належить до категорії людей спокійних, які здатні розсудливо, не поступаючись у своїх поглядах, відповідати на всякі запитання кореспондентів.

Маршал ознайомив пресу із своїми поглядами щодо військової реформи. Служити будуть тепер 18 місяців на території своїх республік — на стратегічно важливих об'єктах, які є і на Далекому Сході, і на Чукотці. Міністер наголосив, що „буде намагатися не припустити, щоб армія брала участь у вирішенні внутрішньосоюзних завдань, у тому числі у міжнаціональних конфліктах". Він вважає, що варто утворити раду оборони із включенням до її складу представників республік, на території яких є ядерна зброя. А до Колегії міністерства оборони можуть увійти міністри оборони республік, хоча міністер заявив, що він „категорично проти назви міністер оборони республік. Я б назвав комітет з оборонних питань і голів комітетів включив би до оборонної колегії. Тоді б спокійно, цивілізовано, по-людськи вирішували питання, що виникають, як на загальнодержавному, так і на республіканському рівні".

Коментуючи заяви щодо можливого усунення нуклеарної зброї з території України, міністер Шапошніков пов'язав їх із „передвиборчими справами".

Щодо українського бачення майбутнього армії: „Покищо про об'єднані збройні сили республіканського маштабу ставить питання лише Україна. Ми живемо у єдиному економічному просторі, очевидно, будемо жити у єдиному військово-політичному і стратегічному просторі. Прийде час, коли вийдемо на спільні позиції. Тим більше коли всі республіки кажуть так, а одна інакше — знайдемо рішення цього питання. Але я не заперечую збройних формувань республіканського значення, типу національної гвардії, яка може нараховувати під 3,000 чоловік, охороняти важливі урядові об'єкти і використовуватись як резерва збройних сил СССР на час війни. Ядерна зброя має бути в руках центру".

Була мова ще й про Чорноморську флоту, але відповідь була подібна до першої. Шапошнікови ще не визбулись імперіялістичного туману, кажуть патріоти в Україні, і на це нема ради. Але час працює в користь поневолених народів.

У СВІТІ

ВИСТУПАЮЧИ У ВІВТОРОК, 15-го жовтня, в Римі на пресовій конференції, Єлена Боннер, вдова відомого правозахисника Андрея Сахарова, просила від західніх країн посиленої гуманітарної допомоги для Совєтського Союзу, однак застерегла, що довготермінова економічна допомога Заходу „небажана з огляду на політичну нестабільність".

УРЯД АЛБАНІЇ прийняв рішення повернути Церкві її власність, конфісковану комуністичним режимом. Від 1967 року було заборонено діяльність всіх релігійних організацій. 70 відсотків 3.3 мільйонового населення країни — це мусулмани, 20 відсотків — католики і 10 відсотків — православні.

ГРУПА КОЛИШНІХ комуністів, до якої входять депутати Верховних Рад СССР і РСФСР, перевела в Москві пресову конференцію, на якій повідомила про свій намір відродити на базі забороненої КПСС Російську партію лівих сил соціялістичної орієнтації. Коментуючи цю подію, голова ЦК Компартії Японії Кендзі Міямото заявив, що його партія виступає проти відродження КПСС, яка була носієм „гегемонізму і соціялістичного імперіялізму".

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ПАЦИФІСТСЬКИЙ рух „Мир тепер" заявив, що має намір притягнути до судової відповідальности уряд Ізраїля, міністерство будивництва, агентство Сохнут і Всесвітню сіоністську організацію у зв'язку з будівництвом поселень на окупованих територіях — західньому березі ріки Йордан і в смузі Гази.

ВИСТУПАЮЧИ В ЧЕТВЕР, 10-го жовтня, на пресовій конференції в Мюнхені, колишній керівник східньонімецької розвідки Маркус Вольф заявив, що чує себе винним перед німецьким народом: „Буда-яка людина, пов'язана з діяльністю несправедливої системи, несе частку вини і мусить це визнати".

ВЛАДІМІР БУКОВСЬКИЙ, один з найбільш відомих колишніх совєтських дисидентів, заявив в інтерв'ю газеті „Вечерняя Москва", що він приїхав до Совєтського Союзу задля створення міжнародної комісії, яка буде розслідувати архіви КГБ і ЦК КПСС.

В ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНІ, яка є гордою зі своєї „оксамитової революції" — мирного переходу від комуністичного деспотизму до демократії, активізуються так звані „бритоголові". Під лозунгами „Чеська земля — чехам" вони мало не щодня тероризують представників циганської менщини, а також закордонних громадян.

В ІНТЕРВ'Ю ЖУРНАЛОВІ „Фігаро-магазен" керівник французької партії Національний фронт Жан-Марі Лє Пен запропонував брати від туристів, що прибувають до Франції з африканських країн, завдаток в сумі 100,000 франків від особи. „При від'їзді з Франції, — пояснив Лє Пен, — вони дістануть свої гроші назад. Якщо ж хочуть нелегально залишитися, їхній завдаток пропаде". В своєму наступному інтерв'ю для радіо Інтер, Лє Пен запевнив, що вийде переможцем в найближчих президентських виборах.

ЗА ОСТАННІ 12 РОКІВ 200,000 китайських студентів виїхало за кордон для професійного вишколу, а повернулося назад до Китаю лише четверта їх частина.

В ІРАНСЬКОМУ МІСТІ Мешгеді, столиці східньої провінції Гарасан, повішено 28 контрабандистів наркотиків. Серед страчених були чотири жінки.

ФРАНЦУЗЬКІ ФАРМЕРИ продовжують домагатися полегшення свого становища. У середу, 9-го жовтня, міністер сільського господарства Луї Мермаз повідомив про виділення 224 міл. дол. у вигляді урядових субсидій на сільськогосподарську продукцію. Скасовано ряд податків. Однак президент Національного центру молодих фармерів Філіпп Маньжін заявив, що пропозиції уряду не можна навіть назвати основою для переговорів.

В АМЕРИЦІ

МИНУЛОЇ П'ЯТНИЦІ КОМІСІЯ Сенату у справах розвідки завершила тритижневі переслухання з приводу призначення Роберта Ґейтса на пост директора Сі-Ай-Ей. Спочатку перспективи 48-річного розвідника на затвердження здавалися непоганими, однак минулого тижня сенатори вислухали показання ряду його співробітників, які кинули тінь на кандидата. І хоч чаша терезів ще може схилитися в його бік, Р. Ґейтсові доведеться ще чекати: голосування відбудеться 18-го жовтня. Як писав оглядач газети „Волл-Стріт Джорнел" Пол Жіґо, якщо сенатори не затвердять кандидатуру Ґейтса, то цілком можна буде послухати поради сенатора Деніеля Мойнигена і передати Сі-Ай-Ей під керівництво Державного департаменту.

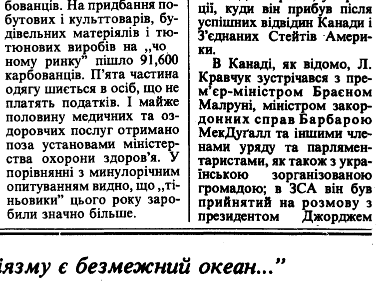
З ДОРУЧЕННЯ ГЕНЕРАЛЬНОГО секретаря ООН Переза де Куеяра в Београд з робочою візитою прибув колишній державний секретар ЗСА Сайрус Венс. Він зустрівся з президентом Сербії Слободаном Мілошевичем і прем'єр-міністром Югославії Анте Марковичем. Мілошевич заявив С. Венсові, що Сербія не має до інших республік територіяльних претенсій, однак „внутрішні адміністративні кордони не можуть бути перетворені в державні в результаті односторонніх сепаратистських дій".

ДЖОРДЖ БУШ ЗРОБИВ перший крок до переобрання його на пост президента ЗСА у виборах 1992 року. Дж. Буш схвалив створення спеціяльної комісії для збирання грошей на проведення передвиборчої кампанії. Крім того, Президент призначив скарбником цієї комісії тексаського промисловця Роберта Голта. Пресовий секретар Білого Дому Марлин Фицвотер пояснив, що всі необхідні документи, потрібні для створення комісії для збирання засобів у фонд переобрання Буша — Квейла, були у п'ятницю передані, згідно з законом, у Федеральну комісію у справі виборів. Дж. Буш досі офіційно не оголосив про намір висунути свою кандидатуру у наступних виборах на президента. Вважають, що він зробить це в січні наступного року.

„Ентузіязму є безмежний океан..."

Джерзі Сіти, Н.Дж. (П. Часто). — У жовтні 1990 року в Івано-Франківському засновано Братство Вояків УПА Карпатського Краю. Цьогорічного квітня у Львові на Великому зборі організаційно оформилося Всеукраїнське Братство УПА ім. генерала Романа Шухевича — Тараса Чупринки. „Свобода" вже повідомляла про це, наголошуючи на харитативних цілях діяльности членів Братства.

Відомо, що колишні вояки УПА перебували на маргінесі совєтського суспільства, були переслідувані й позбавлені найнеобхідніших людських прав, навіть цього — права вмерти на рідній землі. Нині живі чекають хоч би спізненої матеріяльної і правової опіки, а мертві — кращої, не обтяженої ідеологічним гнітом, вічної пам'яті; і в розумінні християнському, церковному, і в сенсі збірної пам'яті народу, яку повинна репрезентувати об'єктивна історична наука. **Саме рухаючись у цьому напрямі, Головна Булава визнала потреби започаткування Наукового відділу Братства.**



Орест Дичковський під час відвідин „Свободи".

Про його мету, структуру, неминучі труднощі бесідуємо з гостем редакції „Свободи" — керівником Наукового відділу Орестом Дичковським. Він щиро признається: „Покищо єдиний наш набуток — це пляни". Наскільки вони поважні? В який спосіб їх буде реалізовано? Чи має відділ належні наукові сили? „За невеличкий час, відколи виникло Братство, вже назбиралося, й то стихійно, без організаційної цілеспрямованости, чимало досліджень і спогадів свідків та учасників подій. Нещодавно знайдено підпільні архіви, але значна частина з них — це матеріяли є цінні і з пізнавального і з виховного погляду. Вони аж просяться на папір". Але папір — це прерогатива професіоналів, чи не так? „Я певний, що вони нам не відмовлять. Чимало добрих знавців справи працювали в історичній науці на межі з тема-

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year*— $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

У пошуках здорової економіки

Наприкінці минулого тижня відбулася у Москві нарада так званої Державної Ради, яка постала після провалу путчу сталіністів, як тимчасовий орган для взаємного контакту і порозуміння між республіками, членами колишнього СССР. Цю Державну Раду становлять президенти окремих республік. У цій нараді взяли участь президенти 10-ти республік; у кореспонденції „Ню Йорк Таймсу" з 12-го жовтня ц.р. не називається даних країн ані прізвищ учасників, крім Міхаїла Ґорбачова і Боріса Єльцина. Темою п'ятиденної наради була економіка та проблема КҐБ.

Б. Єльцин, президент Російської федерації, поручав підписання згоди на співпрацю у переході контрольованої економічної системи на систему вільного ринку, причому та співпраця мала би охоплювати банківництво, проблему валюти й товарообміну. Хоч у „Ню Йорк Таймсі" говориться у заголовку до тієї кореспонденції, що учасники наради „погодилися створити економічну спілку", проте з тексту виходить, що до згоди ще не прийшло. Можна здогадатися причини. Присутній і мабуть головуючий на цій нараді М. Ґорбачов не скривав, що така „спілка" — це остання надія на збереження "єдности Союзу", — чого саме бояться республіки, які проголосили свою державну незалежність. У „Свободі" була вже вістка, що Леонід Кравчук заступає концепцію економічної співпраці окремих республік на базі двосторонніх договорів. Економічна співпраця необхідна, бо ні одна з країн Східньої Европи не є стовідсотково самовистачальна економічно. Зокрема Україна не має нафти, ґазу, дерева. Але існує в Україні та інших республіках оправданий страх на базі жалюгідного минулого, що новий економічний центр може стати знаряддям для відновленого політичного диктату з московського центру. Б. Єльцин буцімто виключає таке, але воно не ліквідує страху, бо в Москві існує тепер двоєвлада — Ґорбачова і Єльцина. Це одна з причин сучасного хаосу в імперії. В Україні теж правно-державна провізорія, бо щойно 1-го грудня цього року всенародний референдум має затвердити закон про державну незалежність та вибрати першого президента, народом уповноваженого голову й репрезентанта держави.

Друга, названа вгорі проблема, над якою призадумалася Державна Рада, — КҐБ — це преважлива справа, бо вона стосується самої державної системи та внутрішньої безпеки країни. Відомо, що первісна ЧеКа розрослася під зміненими назвами до могутньої держави в державі, з власним військом, з власним закаптуреним судівництвом і з методами брутального терору. „Кого Господь хоче покарати — тому розум відбирає" — каже мудра наша народна приказка. Останній голова КҐБ Владімір Крючков належав до головачів серпневого путчу і тепер чекає у в'язниці розправи з 13-ма іншими змовниками, суду за зраду. Негайно після провалу цього путчу зліквідовано „спеціяльні відділи" КҐБ та інші військові формації включно до реґулярної армії. Таким чином позбавлено КҐБ зубів. Але залишилася проблема, — що взагалі зробити з цією установою, яка понад 70 років була „збройним раменем" комуністичної революції і коштувала нещасним невольникам партійної влади буквально мільйони людських невинних жертв. Однією з найперших відрухових реакцій обуреного народу у Москві було зруйнування пам'ятника першого творця і голови ЧеКа Фелікса Дзєржинського. З кореспонденції „Ню Йорк Таймсу" виходить, що рішено децентралізувати КҐБ, скасувати його централю у Москві та передати під контролю цивільній владі у кожній з республік, з якимись новими поліційними функціями. Поліція потрібна кожній країні, уніформована й цивільна. Знаємо, якими потрібними в Америці є міська поліція, стейтові „трупери" і ФБІ з найбільшим у світі архівом відтисків пальців. Творення власних, льояльних до уряду, органів публічної безпеки — це одне із завдань і одна з великих проблем творців нового ладу в Україні.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Бельгії Марк Ейскенс заявив, що частина бельґійських десантників, присланих до Заїру (колишнього Бельґійського Конґо) залишиться в цій країні на невизначений час, щоб ґарантувати безпеку 5,000 бельґійських громадян, які там проживають. В Брюсселі побоюються, щоб у Заїрі не повторився спалах насильства, подібний до вересневого, коли повсталі вояки і частина жителів Кіншаси взялися грабувати склепи і приватні будинки.

О. Т.

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ТРЕБА РЕАЛІЗУВАТИ

Незалежність України проголошено. Була радість, були маніфестації з синьо-жовтими прапорами, відбулись навіть бенкети. Але само проголошення незалежности — це ще не значить, що Україна стала незалежною. Залежність її від Москви бачимо на кожному місці.

Ось приїхав з офіційними відвідинами президент України, як його і деякі офіційні особи на Заході називають, та ще й з багаточисленним антуражем, але які у цих передових представників України паспорти; та й візи мусіли дістати у Москві. Ми слухаємо високопатріотичні радіопередачі з Києва, не тільки українською мовою, але й англійською, де диктор постійно пригадує, що „ви слухаєте передачу з Києва, столиці України"; та ця передача приходить до нас через Москву. З Москви дістає Україна гроші, які тепер друкують у Москві без обмежень і тим знецінюють їх вартість і в Україні та й припинюють економічну стабілізацію, без якої держава не втримається. Та й підприємства, які були залежні від Москви і надалі розраховуються через Москву. Аерофлот привозить і відвозить пасажирів в Україну, але вплачені валютою кошти, не йдуть в українську державну скарбницю. Недавно побував у нас видатний діяч незалежної України депутат Дмитро Павличко і він нарікав, що в українській казні всього два мільйони долярів. Такою сумою можуть похвалитись і деякі наші іміґранти, які прибули на американську землю виселенцями. А за розрахунком Павличка Україні потрібно негайно бодай два мільярди, чи — як це говориться офіційною бизнесовою мовою — два більйони долярів. Та не лише велика політика.

Ось „Літературна Україна", в числі 38 з 18-го вересня цього року проголосила на першій сторінці розпачливе повідомлення до своїх читачів, що мовляв, ви, можливо, маєте у руках передостаннє число цього тижневика, бо паперу осталось ще тільки на одно наступне число. Фабрика паперу, яка на території Росії, повідомила редакцію, що її контингент паперу вичерпаний до кінця року і більше паперу не пришле. Це справді звучить як дотеп. Що роблять усі ці міністерства і новоназначені міністри, що не можуть забезпечити газеті приділ паперу. Чи ж не варто застановитися над тим, щоб у 50-мільйонній українській державі була своя фабрика паперу. Чейже потрібно саме тепер видати книжки-підручники для шкіл не тільки з українознавства, але з усіх ділянок науки, бо вся ця література була по-російськи і в такій інтерпретації, яку подавала Москва. Можуть прийти і ще дошкульніші переживання. Відомо, що Україна дістає нафту з Росії. Так одного дня може вірватися і контингент нафти і тоді загальний крах.

Незалежність України треба реалізувати знизу. Недавно було у пресі, що відомий наш письменник-публіцист Сергій Плачинда перекинувся за організацію хліборобського стану. Зорганізована Плачиндою Селянська партія намагається об'єднати цих селян хліборобів, які вміють і бажають працювати на ріллі. Ця партія покищо охопила 6 відсотків селянського населення, але це ті, які самі працюють на ріллі і вже дотепер висліди їх праці вказують, що майже половина постачання ринку в їхніх руках. Україна — країна багата, потрібно тільки рук, щоб ці багатства використати, потрібно й організованої акції, щоб їх використати розумно і для себе. Проголошення незалежности повинно йти впарі з унезалежненням всього господарського життя в Україні, щоб випродукувані в Україні товари приносили дохід до оцієї — як подав Дмитро Павличко — вбогої української казни та й у чужій, валюті, без якої наша незалежна держава не зможе вийти у широкий світ.

Правда у нас мало приятелів. Нелегко позбутися оцієї вікової залежности України від Москви. Англійський економічний журнал пригадав основну думку творця совєтської імперії, ще й підкресливши портретом його, Леніна, що „Росія без України, як без голови". Не інакше думають і теперішні „патріоти" Росії. Хоч і вже не існує Совєтський Союз, та все ще живе і діє президент цього Союзу і робить усе можливе, щоб не допустити до розвалу імперії, а в першій мірі не втратити України. Має він помічників на Заході, які все ще — хоч і немає вже Союзу — переговорюють з союзним президентом, запевняють його в повній підтримці, та й вже почали слати допомогу до союзної казни. Що й тоді дивуватись самим росіянам. Вони ж позбулися партійної контролі але не визбулись думки про велику Росію. Ось журнал „Християнськая демократія" бюлетень так званого „Християнського демократичного інтернаціоналу для Східньої Европи"; виданий на Заході, в Брюсселі. В числі 13-му за травень-червень поміщене інтерв'ю з головою „Християнського руху в Росії", що має завдання відродити християнство в Росії.

І що каже оцей християнин і демократ про імперію і майбутнє її. „Я переконаний — пише він, що конфлікт між націями перестане існувати з упадком комуністичного режиму. Цей режим побудований на насиллі і брехні, а це виключає трактування національного питання уважно і серйозно. Кожна нація в нашій країні мусить мати право на самовизначення. Але розв'язка цього болючого питання мусить прийти вповні реалістичним шляхом, а не утопійним. А наша реальність, хочемо того ми, чи ні, що ми зв'язані разом спільною долею, то ж кожна нація мусить розв'язувати це питання, взявши до уваги інтереси усіх". І щоб не було непорозуміння, Віктор Аксючіц додає таке пояснення; „Чи може багатонаціональна держава така, як ЗСА дозволити собі на те, щоб котрийсь її стейт, чи котрась з її національних груп, проголосила себе державою з власної ініціятиви, без порозуміння з іншими стейтами". Та ще й пригадує, що кордони окремих

(Закінчення на стор. 3)

Іванна Савицька

Маляреві з тяжкими мозолями

(Пам'яті Максима Куриса)

Високий, кремезний, засмалений сонцем Максим, з руками, повними мозолів, прибивав ґонти на дашку гантерської церковці. Його присутність на будові церкви давала ґарантію, що намічена праця буде готовою на час, бо Максим працював молотком і серцем, та з якоюсь дивною задивленістю не так у самі ґонти, як трохи дальше, в ліс, смереки, небо і хмари. Він любив говорити, розказувати всячину, та про себе говорив мало. Чи мав освіту, і яку, нікому не було цікаво. Максим був будівельним робітником з мозолистими, твердими руками і запалом до нелегкої праці, але душею скидався радше на філософа-фантаста, якого не дуже то слухали, й не цінили як слід.

Одного дня, серед літа, у розгарі будівельної праці, Максим зайшов до моєї крамнички. Мнучись і поспішаючи, він промовив ось так:

— А я вам, пані, щось приніс, продасте, — добре, не продасте, візьміть собі. Була це картина-олія, гарно обрамована, а на ній небо, гантерські гори, смереки, річка й лука, виведені рукою майстра, ім'я якого зовсім незнане.

— Хто малював оцей образ — питаю зразу Максима.

— Я малював, — сказав він, — поїхав до Феніції, купив фарби, пензлі, підрамники і став малювати й собі. А от Мороз малює тут кожного літа, чому б і мені не побавитись пензлями понеділям. Вішайте на стіну й продавайте.

Мені стало ніяково й прикро, адже ж у крамниці висіли картини відомих уже мистців, які не захочуть виставлятися поряд із творами Максима. Щоб якось вийти з трудної ситуації, я сказала:

— Добре, попробую через тиждень навідайтесь.

Картина, на щастя, не була підписана, була жива, промовиста, мала „купівну силу", дихала модерним духом.

Надходила субота й неділя, найбільше рухливі дні, коли вакаційники, мов ті муравлі, лазять від однієї виставки до другої, малярів бо у Гантері, — хоч гать гати.

Після церковної відправи ринули до крамнички покупці і першим продажем тієї щасливої неділі був образ Максима Куриса.

Ми і не знаємо часто, що в мозолистих, твердих руках і в м'якому простому серці криються справжні таланти...

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

НЕ ВСІ АНАЛОГІЇ ТОЧНІ

Проф. Ярослав Рудницький невдало пов'язує програмовий принцип американської зовнішньої політики, відому доктрину Монро, з кличем, що його висунув, але чітко не зформулював М. Міхновський, „Україна для українців" („Свобода" з 1-го жовтня 1991 р.).

„Новий праведний закон" Вашінґтона не має багато спільного з тією ж доктриною, яку сумнівно схоплює автор статті в „Свободі" як „Америка для американців". Доктрина Монро, проголошена в 1823 році стосувалася на той час актуальної політики невтручування ЗСА в европейські справи та відкинення претенсій европейських держав вмішуватися у справи новостворених південно-американських держав. Це була принципова заява Америки проти европейського колоніялізму в західній гемісфері, але також ґенеза американського ізоляціонізму, що випливало з такого розуміння в тому часі американського інтересу. Очевидно, одне і друге згодом (кінцем минулого і в цьому столітті) змінилося в американській закордонній політиці.

Ідеї Вашінґтона, як їх розумів Шевченко, коли покликувався на „новий і праведний закон", схоплені в американській „Декляраціі про незалежність" з 1776 року і їх годі підсумовувати упрощеним кличем „Америка для американців" чи хоч би й властивим змістом доктрини Монро. Це дві різні речі.

Так само дуже рисковно твердити, що ця американська доктрина мала вплив на українську політичну думку, висловлену в кличі „Україна для українців" чи то в „Profession de fois молодих українців", що його проголосило Братство Тарасівців на початку 1890-их років, або в програмовій брошурі М. Міхновського „Самостійна Україна". Правдиве значення цього клича у тих перших програмових документах української політичної думки приблизно таке: у підневільних умовах царської імперії українці були обезправлені на своїй землі. Їм як автохтонному народові належить право бути господарем цієї землі у першу чергу. А українці, корінне населення своєї землі, були поневолювані імперським народом і центром. Я схильний думати, що так, а не інакше думав і М. Міхновський, коли він це гасло висунув.

Однак інтеґральний націоналізм, або хоча деякі його речники в 1930-их роках розуміли це у шовіністичному дусі, мовляв, Україна належить тільки етнічним українцям, а всі меншості не мають бути повноцінними громадянами України. Меншості України, а насамперед росіяни, досі нам пригадують таку інтерпретацію гасла „Україна для українців", що практично наставляє ці меншості проти незалежної України.

Дуже правильно, що сьо-

(Закінчення на стор. 3)

Петро Стецюк
Львів

УКРАЇНСЬКА ПРАВОВА ДУМКА НА ЧУЖИНІ

Процес побудови суверенної національної української держави, початок якого, безперечно, закладено 16-го липня 1990 року прийняттям Декляраціі про державний суверенітет України і реально підтверджено рішенням парляменту республіки від 24-го серпня ц.р. про утворення самостійної держави — України, набирає все більшого розвитку. Для українського народу настав воістину історичний час — час реалізації багатовікових державно-незалежницьких стремлінь, що безумовно вимагає сьогодні мобілізації усіх здорових сил української спільноти. Реалізації даної ідеї сьогодні, як на наш погляд, повинні бути підкорені дії усіх політичних і громадських утворень на Україні, усіх свідомих „громадян України" як на рідній землі, так і за її межами; на вівтар справи побудови і утвердження суверенної української державности сьогодні мають лягти всі духовні здобутки нашого народу, творені ним протягом багатовікової, але, на превеликий жаль, у абсолютній більшості своїй бездержавної історії.

Безперечно, що у вищезгаданих процесах чільне місце відведено здобуткам української правової думки взагалі і зокрема — української правової думки на чужині. Остання, в силу загальновідомих об'єктивних і суб'єктивних причин не тільки змогла зберегтись і найти сили для дальшого розвитку (будучи відірваною від рідної землі і поставленою в жорстокі умови відсутности власної національної державности), а і виконала в певному розумінні місію національного хоронителя „вогнища" української правничої науки протягом останніх семидесяти років. Про це сьогодні свідчать видання різних українських наукових інституцій в діяспорі, серед яких вагоме місце належить науковим працям виданим „патріярхом" українських наукових інституцій на чужині — Українським Вільним Університетом у Мюнхені. Варто пригадати, що біля витоків УВУ стояли такі відомі державні діячі і одночасно вчені-правники — як Станіслав Дністрянський, Володимир Старосольський, Михайло Лозинський, Ростислав Лащенко. Тут працювали і примножували нашу національну науково-правничу скарбницю Отто Ейхельман, Лев Окіншевич, Юрій Панейко, Олександер Юрченко, Василь Орлецький, Матвій Стахів, Сергій Шелухин, Андрій Яковлів і інші відомі вчені-правознавці.

Сьогодні настав час повернення на батьківщину наукових здобутків декількох поколінь українських вчених-правознавців. Але повернення не повинно обмежитись тільки появою наукових праць українських вчених на полицях книгарень чи університецьких бібліотек. Багато із цього здобутку сьогодні може і повинно послужити справі розбудови української державности. Мова може йтиме, насамперед, про проблеми конституційного і державного будівництва на Україні, важливість вирішення яких сьогодні очевидна. В цьому напрямку загальнонаціональної справи не втратили своєї актуальности окремі наукові праці В. Старосольського, О. Ейхельмана, М. Лозинського, Ю. Панейка.

Не менш важливою у справі оновлення (відродження) української правової науки на Батьківщині, що прямо пов'язане із загальним процесом побудови суверенної національної української держави, є потреба використати наукові праці інших вчених-правознавців на чужині. Насамперед це стосується досліджень в галузі історії українського права. Адже загальновідомим є те, що саме ця ділянка вітчизняної правничої науки зазнала особливого нищення і спотворення на Україні в період тоталітарного режиму. Ціла плеяда українських вчених на чужині декількох поколінь працювала і працює над даними проблемами, твердо вірячи у той день — поки з добутки їхньої праці служитимуть українському народові на рідній землі. Серед них С. Баран, В. Гришко, Р. Лащенко, Л. Окіншевич, М. Стахів, Я. Падох, М. Чубатий, С. Шелухин, А. Яковлів й інші.

Питання розвитку української правової думки на чужині, її вплив на визвольні змагання українського народу в 30-50-ті роки, а також на розвиток загальнодемократичних процесів на Україні в наш час — чекають на своє дослідження. Принциповою засадою у вирішення даної проблеми, як, на нашу думку, повинна стати наявність комплексного (всеохоплюючого) підходу у вивченні даних проблем, тобто дослідження розвитку правової думки не тільки в тих наукових інституціях, які сьогодні плідно працюють на даній ниві (наприклад: Український Вільний Університет, Українська Вільна Академія Наук і т.д.), а і в тих, які працювали над її формуванням колись (Українське Правниче Товариство у Празі, Українська Господарська Академія тощо).

Роман Кухар

НЕВИЧЕРПНА ТЕМА ЗАГАЛЬНОГО ЗЛА Й ДОБРА

II.

Публіцистичні й чергові вірші: „Останні вісті", або ще яскравіше у „Відповіді" (проґресистам):

...Не шкребіть свою голову продану,
Повторяйте совєтську шарманку,
Прославляйте „осяяну родіну"
Та складайте доляри до банку...

Ганні Черінь притаманна мандрівна тематика, що знайшла свій окремий вираз у двох її прозових творах, „Їдьмо зі мною" та „Їдьмо зі мною знов". В цьому підрозділі замітні вірші на тему далеких країн: „Аляска", „Зустріч", „Наші родичі", або ж „Лечу в Австралію":

...Не дають мені спокою мандри,
Закликають піснями сирен.
Звабно пахнуть п'янкі олеандри,
Владно манять в далекий терен...

Черговим розділом збірки можна вважати цикл пародій і сатир, особливо замітних у поетичній музі Ганни Черінь. У її вірші „Каменярі" поетка з іронією відзивається про т.зв. „нечитальників" на поселеннях:

...Нащо книжки? Аби було що їсти!
Кисліша стала книжка від цитрини!
Спитайте: хто з молодших відповісти
Зміст може „Гайдамак", чи „Катерини"?..

Сюди належить т. зв. „Патріотизм":

„Кричав на зборах пустослов
Та розпинавсь... І от,
Лиш вийшов з залі — охолов.
Ні! Це не патріот!

А ось, і „Ґласность":

...Бо й не для всіх однака „ґласність".
Тим — радісна, а нам — сумна.
Бо „ґласность" — це російська власність,
А наша „ґласность" — це російська власність,
А наша „ґласность" — німина.

Чимало й інших віршів пародійного характеру в неї.

Без уваги на різні жанри літературного вислову, що ними Ганна Черінь справно орудує, чи не найулюбленішим і найінтимнішим з усіх, як пристало справжній поетці, є лірика. В цьому підрозділі збірки знаходимо не один гарний зразок її поетичного стилю, що бере надхнення із оживних проявів матері-природи, наприклад:

...Клонить до землі розлогі віти
Дика райська яблуня рясна...
Друже мій! Весною пахне вітер!
Тільки ж осінь це, а не весна...

Саме в ліриці, вільній від устрявань покликів злободенщини, віднаходить поетка свою справжню задушевну мову:

...А я відгадую думки таємні,
Йду стежкою, торкаюся стеблин,
Збираю пишні грона хризантемні
І запізнілу молодість жоржин.
За них журюся, що зима сувора
Красу їх сонцесяйну знищить скоро...

Природа діє, як бальзам на рани дізнані в житті:

...Пророста нова надія
Свіжа, запашна трава.
Змиє люті сніговії
Тепла купіль дощова.

Тоді й почуття стають благородніші, душа прагне чистоти й шляхетної простоти:

...Хочу дару я простого:
Хай же доля принесе,
Що не коштує нічого,
І дорожче над усе.

Хай це буде ніжне слово,
Теплий погляд, слів привіт,
Снігу білого обнова,
Різдвяної збірки світ. —

У заключному творі, октагоні „Поетам", Ганна Черінь висловлює свої погляди на поетичне покликання, водночас уводячи певне новум — для підкреслення важливости її програмових наставлень створює одну, як бойовий прапор, строфу з початкових рядків кожної стрічки.

З цього, хоч і неповного, перегляду нової збірки Ганни Черінь видно здобутки її поетичної Музи. Ще можна б додати декілька зауважень до формальної сторінки твору, більш критичного порядку. Розділ за категоріями (лірика, присвяти, патріотичні вірші, публіцистика) збільшив би вжиткову вартість твору для читача. Деякі поради щодо мовостилю авторки. На „айсберг" є український відповідник „льодовик"; „айстрою" не римується з „айсберг", ані „завжди" з „пішли"; до речі, Голоскевич радить наголошувати „завжди" на першому складі; кличний відмінок для „тюрми" є „тюрмо!", не, як ужито в авторчиному тексті, „згинь, тюрма!" Теж родовий відмінок слова „гайдамаки" є „гайдамаків", не „гайдамак". Таких і подібних огріхів у книжці мало, зрештою мова авторки багата в елементи народного мовостилю.

Нові люди в УВУ

У зв'язку зі змінами, які проходять в українському світі та в Україні, відбуваються також суттєві зміни в системі праці одного з важливих центрів української науки у вільному світі — в праці Українського Вільного Університету у Мюнхені.

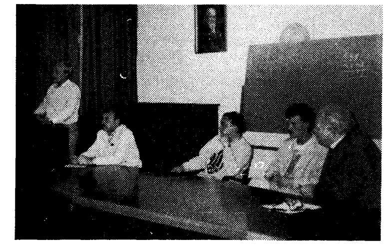
Крім іншого, ці зміни проявляються бодай у тому, що на навчання в літньому семестрі приїхало цього року у Мюнхен коло сто студентів з України, а також українські студенти з Польщі, Чехо-Словаччини та інших країн Европи.

Ця зміна, цей наплив нових молодих сил не міг не відбитися на практичній діяльності університету. Студентів стало більше, розмови стали цікавішими, жвавішими і на вищому рівні, в університеті стало тісніше (були проблеми з помешканням для студентів), проте найрадіснішим є те, що життя університету стало змістовнішим, багатшим.

З ініціятиви проректора університету проф. Петра Ґоя студенти зорганізували в будинку УВУ дискусійний вечір на тему „Україна сьогодні. Проблеми й перспективи", на якому виступили представники різних українських організацій Львова та інших міст України і розповіли про своє розуміння сучасного стану українського питання на батьківщині і про своє розуміння найближчих завдань боротьби за вільну й незалежну суверенну Україну. Студенти Кривенко, Марков, Осадчий, Підкова, Федорук, Припин (серед них є відомі діячі й депутати), говорили як про позитивні сторони діяльности Руху та інших українських угрупувань, так і про певний спад революційности в діяльності окремих осіб та організацій. Доповідачі відповіли також на численні запитання присутніх студентів та викладачів університету.

Через два дні відбувся в тому ж університеті подібний дискусійний вечір на тему „Сучасна українська діяспора", який для потреб студентів зорганізували викладачі університету. Професори Петро Ґой, Борислав Білаш, Володимир Косик, Петро Цимбалістий поінформували присутніх про українське життя в Америці, Канаді, Франції та Англії, мґр Леник доповідав про українців Німеччини, д-р Шафовал — про українців у Південній Америці, а професори Лоб'юк з Румунії, Козак з Польщі та Бача з Чехо-Словаччини поінформували про життя українського населення у своїх країнах. Доповідачі відповіли також на запитання присутніх. Дискусія накреслила складність сучасного українського життя поза Україною, вказала на цілий ряд високопозитивних форм праці й боротьби українців за своє збереження і розвиток українського життя, на цілий ряд вагомих здобутків в українському еміґраційному житті, але й на важливі завдання та труднощі, які стоять перед українською громадою у діяспорі. Таж йдеться про понад 12 мільйонів українців, яким доводиться жити поза Україною. Йдеться про такий ненормальний стан, що не материк допомагає еміґрації, а еміґрація допомагає рідному народові вижити й розвиватися в ненормальних умовах вдома.

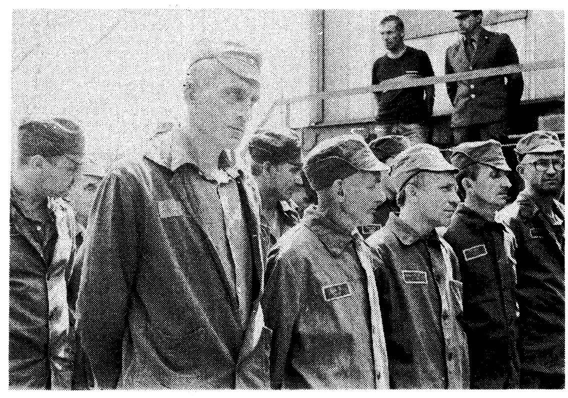
Згадані дискусії були збагаченням українського життя в університеті, виказали високий рівень учасників дискусії, вказали на певні особливості життя українців в окремих країнах, але й — перш за все — на спільні завдання в боротьбі за долю українського народу.



Літній семестр в УВУ (справа): проф. Петро Ґой, Олександер Кривенко, Ярослав Припін, доц. Михайло Осадчий слухають виступ студента Ігоря Маркова.

Юрій Бача

МІЖНАРОДНЕ ПІДПРИЄМСТВО „КОБЗА"



Кадр з фільму „Лебедине озеро. Зона."

Понад три століття Україна виборювала незалежність, шлях був довгий та важкий. З одного боку це дозволило обійти хорватський варіант відкритої війни, а це порівняння — 6 мільйонів хорватів у Хорватії і 50-ти мільйонна Україна — говорить, що національна свідомість наших людей пробуджувалась дуже повільно, і як би там не було, доводиться знову ділити на Захід і Схід. Сильно зрусифікована східна Україна розгойдувалась дуже повільно, та розгойдавшись, як гігантський маятник, її зупинити було неможливо.

Проголошено незалежність. Всенародний референдум, призначений на 1-го грудня, лише відтягує таку важливу річ, як визнання України на світовій арені. Будемо реалістами: назначений референдум говорить про нестійку позицію теперішнього уряду України. Та про позицію народу вболівати вже не треба — ми досягли незалежності, ми її підтвердимо голосуванням. Україна буде визнана.

Дуже важливе питання тепер — це піднесення економічного рівня країни. На одній із пресових конференцій Вячеслав Чорновіл, народний депутат України та голова Львівської обласної Ради, заявив, що Україна готова до нової економіки, економіки вільного ринку: є і трудові ресурси, і природні багатства, і техніка (не найновіших стандартів, щоправда), та все ж це буде тривати певний період. Причин тут багато: потрібен час, щоб в свідомості людей „прижилася" думка, що вони господарі на власній землі, потрібен час нав'язати контакти з закордонними підприємствами, потрібна техніка, потрібна освіта світового рівня і т. д.

Як приспішити вихід України на світову політично-економічну арену? Власне зараз — сьогодні — момент великих початків. Тому в діяспорі таке актуальне гасло:„Інвестуйте в Україні". Інвестиції можуть бути різнопланові: це і відкриття нових фабрик в Україні, це і надання можливості українським спеціялістам покращувати свою освіту на Заході, це створення спільних підприємств. Останнє має дуже велике значення, бо це не лише розбудова України, але й постійний зв'язок Україна — діяспора, який з кожним роком буде ставити тіснішим та надійнішим.

Одним з перших таких спільних підприємств стала Міжнародна Корпорація „Кобза", Торонто — Київ, або вже на даний момент Північна Америка — Україна. Створене як музично-обмінний центр, за два роки підприємство так розрослося, що тепер його філіяли охопили всі області України. Штат працівників в Києві — 150 осіб, не рахуючи окремих філіялів в інших містах, та в Прибалтиці, Москві, Санкт-Петербурзі та Краснодарі.

Підприємство нараховує одинадцять відділів, а зі зростанням потреб та можливостей відкриваються нові підрозділи. Так недавно в Києві відкрилась друкарня „Кобзи". З Канади перевезено понад 20 друкарських машин, встановлено і пущено в дію. Тут друкується все, починаючи від газет, журналів, закінчуючи великими виданнями, як мемуари, монографії, мистецькі та архівні збірки.

Друга велика ділянка — це кіновиробництво. Перший художній фільм, спонсорований „Кобзою" — „Лебедине озеро. Зона" — завоював високі нагороди на 43 міжнародному фестивалі художніх фільмів в Каннах, Франція, — приз міжнародної федерації кінопреси та приз жюрі молодих кінокритиків. Фільм йшов на екранах Европи, Канади, Америки, набув великого резонансу в світовій пресі: „Це фільм, який має фізичні образи реальності, камера-веріте-реальність, фільм який з підсиленням розкриває проблеми, які існують між різними групами в суспільстві, проблеми, які не можна передати словами, вони вимагають образності, наочності". (Lefilm français; 3, Серпень), „Це обмежений простір, не драма, не промова картин, кадрів, і не фільм. Ніякої життєрадісності, лише протяжність ідей та почуттів, переважно почуттів люті. Незважаючи на всі ці не фільмові якості, картина подібна до симфонії Шостаковича, де пристрасть розливається, через краї довгими холодно-свинцевими моментами".(„Toronto Star", Жовтень 16, 1990).

Зараз в кіностудії „Кобзи" йде робота над трьома художніми фільмами: озвучується фільм „Кисневий голод" — фільм про незабутній гніт совєтської армії: якщо повернувся здоровим, то хто-зна чи не з надламаним духом, пораненою душею. А скільки юнаків повернулося каліками, а скільки не повернулося... Монтується другий фільм — „Мана", сценарій якого побудований на страшних наслідках Чорнобильської трагедії. Третій фільм, „Вовкулака", проходить період постановки. Це нова течія в історії українського фільму — фільм-жахів.

Студія звукозапису, один з найстаріших відділів „Кобзи", вже має цілий музичний доробок — 41 аудіокасету з концертними програмами. Це і стрілецькі пісні, і народна музика, і клясика, і сучасна музика. Студія споряджена високоякісною апаратурою для запису (Tascam, багатолінійні пульти, дублікатор Grap). Все це дає можливість високоякісного звукозапису та швидкісної дублікації.

Рік тому в „Кобзі" почав працювати гастрольно-концертний відділ. За такий малий період існування відділ організував гастролі по Україні багатьом зарубіжним колективам: це і „Візантійський хор" з Голяндії, і квартет саксофоністів з Франції, і фолкльорний колектив з Японії, і талановитий клярнетист Свімберг з Бельгії. В свою чергу, з України в Англії гастролювали „Золоті ключі" та Ніна Матвієнко. До кінця цього року відбудуться гастролі лірника Кушпета в Англії, Віки в Німеччині, соліста опери Пивоварова в Італії, а також гастролі українських фолкльорних колективів в Японії.

Паралельно студії звукозапису відкрився ще один відділ — відеозапис. Цей відділ має в своєму розпорядженні професійні камери Ветакам, які працюють в системі NTSO. Тому один з напрямків роботи відділу — співпраця із західними телестудіями в пляні виготовлення інформативних передач про політично-економічне та культурне життя України.

Другий напрямок роботи — запис документальних фільмів, збирання фолкльору по Україні, як і архівних матеріялів. Тепер готується відеофільм про життя людей в Чорнобильській зоні: мертва природа, недоторканий отруєний урожай, а люди живуть, не полишаючи своїх домівок...

Третя ділянка — це надання відеопослуг: фільми про туристичні подорожі, рідні села, міста, інтерв'ю з ріднею, односельчанами, товаришами, фільми з сімейних свят, відзняті для родинного архіву.

Цікава робота провадиться в відділі досліджень традиційної української музики. Крім збирання фолкльору, досліджується українська клясична спадщина, музичні твори XIX — початку XX століть, які лишились буквально в оригіналах, були вилучені з бібліотек та архівів. В минулому році цей відділ опублікував першу нотну збірку „Христос Воскрес", в яку ввійшли музичні твори на текст Великодного тропаря для церковного та концертного виконання. У виданні зібрані зразки основних розспівів української церкви в простій розкладці, а також величні хорові композиції відомих українських авторів від 18 ст. (А. Ведель) до нашого часу (І. Соневицький). Відділ веде велику дослідницьку роботу і в Україні, і поза її межами, досліджується музична спадщина діяспори. Отже, для любителів музики поступово відкриваються нові сторінки української клясики: твори Барвінського, Леонтовича, Кос-Анатольського та багатьох інших незабаром зазвучать на сценах філярмоній, театрів, для більшості з них це буде нетрадиційна прем'єра: півстоліття після створення.

Крім культурно-мистецьких, або так званих харитативних ділянок, „Кобза" має і суто бізнесові чи промислові сфери. Одна з них — це відділ транспорації та розподілу, через який постійно приходять в Україну вантажі із Північної Америки. Цей відділ розгорнувся на базі відсилання посилок в Україну, та запити і можливості в Україні зростають, тому тепер через „Кобзу" висилаються великі вантажі — комп'ютери, факсмашини, копіярки, сільськогосподарська техніка, будівельні матеріяли, різні інструменти на замовлення підприємств в Україні. Вантажі йдуть кожен тиждень в контейнерах до Києва та Львова, а звідти розвозяться працівниками „Кобзи" по місцях призначення. Ні канадська, ні українська пошта в цьому участі не беруть, тому гарантується доручення до адресата без всяких пошкоджень та доплат.

Окремий великий відділ — туристичне бюро „Кобзи". Тут оформлюються поїздки Канада — Україна і навпаки; виробляють документи, візи та квитки; туристи забезпечуються повною обслугою в Україні: готелі, квитки на поїзд чи літак, надання транспорту для особистого користування і т. д. Останні два роки туристичне бюро організовало поїздки на міжнародні музичні фестивалі „Червона рута" (до речі, „Кобза" була спонсором першої „Червоної рути"), свято „Козацької слави" на Хортиці в Запоріжжі.

Отже, Україна пробудилася. Старий, нібито мертвий ліс оживає, гілля, гілля випускає нові пагони... Ми прорубали хащі, засвітила згори блакить неба, тепер, щоб наш сад розквіт, забуяв, потрібна дбайлива рука господаря-садівника. Поступово вчимося бути садівниками...

А ось реалістична ділова інтерпретація інженера-будівельника: „Закладаємо фундамент в Україні, солідний фундамент, від якого буде залежати міцність збудованої споруди", — Микола Мороз, власник та президент підприємства „Кобзи".

Уляна Глинчак

Не всі аналогії...

(Закінчення зі стор. 2)

годні переважаюча політична думка в Україні відкриє це гасло, що його різно інтерпретують, а замість нього підносить концепцію про „народ України", що, крім українців, складається і з інших національностей, які заселяють Україну і які мають рівні права і обов'язки з народом — господарем. А вже не бачу ніякого пов'язання між цитованим проф. Рудницьким гаслами „Америка для американців" та „Україна для українців" з еміґраційною політикою, яку практикує Америка чи мала б практикувати Україна.

Василь Маркусь
Чикаґо, Ілл.

Незалежність...

(Закінчення зі стор. 2)

республік визначували само вільно диктатори режиму. Ось і вода на млин президента Буша, який теж стоїть міцно в обороні імперій, об'єднаних конґльомератів, і так безсердечно дивиться на визвольницькі амбіції народів, яких поневолювали і поневолюють тирани.

Нашій проголошеній незалежній Україні треба станути цілою силою за побудову цієї незалежности в нашій країні, від найменшої речі до великих державних проблем. У теперішній невідрадній ситуації в імперії, яка вже перестала існувати, та все ще існує в російській ментальності та й в політичних розрахунках західних політиків, є можливість виявити ініціятиву й організованість, щоб побудувати своє незалежне життя, економічне, соціяльне, культурне в Україні на твердих основах і такою працею здобути собі справжню незалежність від центру. А тоді незалежність України мусітимуть прийняти як факт і можні цього світу самі захотять визнати нашу незалежність, без просьб і домагань. Кувайт, що був ціллю останнього великого походу Америки в поході до мнимого „нового ладу" у світі, купив собі право управляти своєю багатою в нафту землею двадцятьма мільярдами долярів. Україна такої ціни платити не буде, вона дістане визнання своєї незалежности своєю незалежною, розумною і послідовною працею, яка дасть змогу їй стати заможною і сильною, а для заможних і сильних держав немає труднощів дістати визнання.

У світлу пам'ять

бл. п.

д-ра Григорія та Стефанії Явних

складаємо пожертву в сумі $100.00
на УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ.

ЛІЛЯ і ІГОР СОХАНИ

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого дорогого
МУЖА, БАТЬКА І ДІДА

бл. п.

Михайла П. Отрока

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в середу, 23-го жовтня 1991 р. о год. 8:30 рано
в церкві Різдва Пресвятої Богородиці
при 86 Livingston Avenue, New Brunswick, N.J. 08901

Про молитви за спокій душі покійного просять:
дружина — СТЕЛА
син — МИХАЙЛО з дружиною ЛИН
внуки — МИХАЙЛО і КРИСТОФЕР

У ЧЕТВЕРТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ
НА ВІЧНУ ВАТРУ
незабутнього МУЖА

Ярослава Дмитра Рубля
(Робуся)

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

дня 24-го жовтня 1991 року
в церквах:
Непорочного Зачаття, Фреш Медов, о год. 8-ій рано (Ню Йорк);
катедрі св. Юра у Львові;
католицькій катедрі у Станиславові.

Також в цей час будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ
за батьків Ярка, Івана й Амалії
в Станиславові і Львові.

Родину, приятелів і знайомих просимо лучитися з нами молитвами.

Дружина — ЯРОСЛАВА ПЕТРОНЕЛЛЯ

Ділимося сумною вісткою
з ріднимим, приятелями, знайомими
та українською громадою,
що 3-го жовтня 1991 р. упокоїлася в Бозі
наша дорога
СЕСТРА

бл. п.

ІВАННА з ГУСАРІВ
ЯРЕМКО

вдова по бл. п. Михайлові.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 7-го жовтня 1991 р. з церкви св. Йосафата на місцевий цвинтар свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Горем прибиті:
сестра — МАРІЯ
брат — ВОЛОДИМИР з родинами
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді й Україні

ПОДЯКА

Дякуємо: о. Гановському і Е. Садовському за похоронні відправи і відпровадження тлінних останків на цвинтар свв. Петра і Павла.

Щира подяка: Олі Демянчук — голові 33-го відділу СУА, за зворушливі прощальні слова та грудку землі з України; інж. Ірені Кашубинській — довголітній приятельці покійної, згадуючи громадську працю покійної Іванки в Україні, Німеччині й Америці.

Щиро дякуємо д-рові Клосові за довголітню лікарську опіку. Дякуємо сусідам, приятелям за опіку і поміч в часі самоти після смерти бл. п. Михайла.

Великий спасибі родині Евгенії і Мирославові Гейнишам за довголітню посвяту, жертвенність, доброту виявлену бл. п. Іванні.

Спеціяльно дякуємо вам за полагодження похоронних відправ та тризна.

Дякуємо всім за вислови співчуття, за участь в поронних відправах, тим, що несли домовину.

Дякуємо жертводавцям за квіти, Служби Божі, та пожертви на добродійні цілі.

РОДИНА

17-ий спортово-вишкільний табір для юнацтва

Спортово-вишкільний табір для юнацтва, який кожного літа організовує і провадить загін „Червона Калина", відбувся цього року на оселі Писаний Камінь. Це вже другий з черги спортивно-вишкільний табір на Писаному Камені, бо перші 15 таборів відбулися на оселі Вовча Тропа.

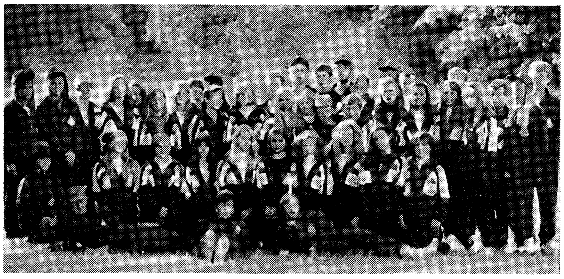
Цей популярний серед юнацтва табір звичайно відбувається після реґулярних вишкільних таборів і триває два тижні. Таборовики мають змогу займатися своїми улюбленими видами спорту. Кожний день починається ранньою руханкою, молитвою, піднесенням прапорів, сніданком і 20-хвилинним „натяганням мускулів". Ця 20-хвилинна руханка помагає таборовикам краще виконувати інтенсивні таборові заняття під час дня.

Після цього таборовиків ділять на дві групи: молодша і старша, а тоді на менші групи, залежно від вправ ності в даному виді спорту. Щодня програма міняється, щоб заняття не були монотонні. Дуже багато уваги звертається на чистоту — кожного ранку є перевірка бараків і чисті кімнати дістають „мітлу чистоти" на той день.

Таборовики змагаються в різних видах спорту, як, наприклад, кошиківка, відбиванка, „team handball", „frisbee", стріляння з лука і рушниці, бігання, скакання, кидання диском, „shotput", плавання, масаж, копаний м'яч, біг з перешкодами тощо. Кожна група має свого інструктора, цього року багато з них були члени старшопластунського куреня „Червона Калина". Деякі інструктори — це колишні таборовики спортового табору, наприклад, осаул, ст. пл. Ігор Струтинський ЧК, який вже є довголітнім ветераном спортових таборів „Червоної Калини".



Учасники 17-го спортово-вишкільного табору на Писаному Камені.



Учасники і булава спортово-вишкільного табору.

Отаманом цьогорічного табору був ст. пл. Михайло Ставничий, ЧК, а обозними ст. пл. Андрій Гной, ЧК, ст. пл. Галя Кузишин, ЛМ, яка також виконувала функції канцлера. Інструкторами на таборі були Мотря Оришкевич, Віра Камінська, Леся Голубець, Таня Кігічак, Олесь Якубович, ЛЧ, Стефан Даник, ЧК, Андрій Когут, ЧК, Павло Боднар, ЧК, Адріян Стеранка, ЧК, Євген Староджинський, ОХ. Такі назви як отаман, осаул, обозні взяті зі старих козацьких назв і традицій, які прийняв загін „Червона Калина".

Звичайно після обіду таборовики та інструктори мали змогу відпочити перед дальшою програмою дня (наприклад, гра копаного м'яча, відбиванка і т. д.). Після закінчення занять на збірці табору відспівано пластовий гимн, проведено молитву і спущено прапор. Часто увечір таборовики мали змогу бачити цікаві фільми, грати різні ігри або танцювати на власній маскараді. Кожний інструктор і таборовик мали виготовити на маскараду свій власний оригінальний костюм. Всі гарно забавлялися, булава і таборовики, та можна було оглянути деякі дуже оригінальні строї.

Часто уродини таборовиків припадали на час табору і вони мали змогу відсвяткувати цей день разом зі своїми друзями. Уродинники діставали спеціяльно приготоване поздоровлення і торт.

Цього року команда разом з інструкторами змагалась проти таборовиків у таких ділянках як футбол, копаний мяч, гандбол і водний „поло". Жіноча булава змагалася з юначками, а чоловіча булава з юнаками і обидві булави виграли. Всі завзято змагалися, а спеціяльно подобалася всім гра водного „поло".

На закінчення спортового табору відтворено Олімпійські Ігрища, в яких таборовики змагалися за медалі і трофеї. На цих змаганнях таборовики мусіли вживати всю спортову техніку, яку вони вивчили під час табору. Ігрища почалися увечір походом до вічного вогню. Отаман відкрив Олімпіяду і запалив вічний вогонь. Піднесено олімпійський прапор, а також український і американський. Таборовики, одягнені у таборові сорочки і чорні шорти, змагалися в різних спортових категоріях, а також мали змагатися в бігу з перешкодами. Найцікавішим моментом було вручення медалів за перше, друге і третє місця.

В кінці всі точки, які таборовики здобули, були підраховані, а також точки за пластову поставу. Оголошено першунів табору — Юрій Федорів з Н. Роялтон, Огайо, і Ксеня Палійчук з Балтимору. Всі таборовики, які успішно перейшли табір, дістали дипломи і відзначки.

В цьогорічному таборі взяло участь 11 хлопців, 21 дівчина і 14 членів булави. Кожний таборовик дістане альбом-одноднівку з багатьма фотографіями з таборового життя. Це напевно принесе багато гарних споминів з пережитого і захочить юнацтво знов поїхати на спортово-вишкільний табір загону „Червона Калина".

Ст. пл. **Галя Кузишин**

ПОШТОВІ ПРАЦІВНИКИ міста Мерифілд, Вірджінія, були буквально завалені мільйонами блянків-заяв на одержання „зелених карток", що дають дозвіл на постійне перебування і працю у З'єднаних Стейтах. Заяви подали тисячі учасників льотерії, в якій виграє 40,000 „зелених карт". Багато учасників льотерії в надії виграти привезли у Мерифілд тисячі блянків на своє ім'я. Всього, за даними Державного департаменту, в льотерії бере участь п'ять мільйонів заяв. Імена щасливих власників „зелених карт" будуть названі 30-го листопада.

„Ентузіязму..."

(Закінчення зі стор. 1)

тикою УПА тоді, коли вона була під забороною, і тепер їм самим буде цікаво вмістити зібрані нами нові матеріяли у відповідний контекст української історіографії".

Воно так і не так. У вільному світі видано цілий ряд книжок, вміщено десятки журнальних і газетних публікацій, нерідко вельми ґрунтовних. Досить згадати фундаментальний „Літопис УПА", який уже налічує 17 томів. „Вклоняюся доземно всім людям, котрі не дали безслідно пропасти пережитому нашим народом, але погодьтеся, що якби цей же „Літопис УПА" виходив в Україні, він був би ще повнішим, а головне — мав би більше читачів, більше вплинув би на їхні почування і розуміння життя".

Чи відділ, окрім історичних, має ще якісь зацікавлення? „Так, ми хочемо створити також екологічну і етнографічну секцію, та це залежатиме від багатьох обставин, зокрема від матеріяльно-технічної допомоги, яку ми сподіваємося дістати від активних українських організацій за кордоном, в тому числі й тут, в ЗСА".

Щодо допомоги, то тут найлегше кивнути головою: добре відомо, що в Україні вона сьогодні потрібна всім і кожному. Але саме тому вона стає немалою проблемою для діяспори. Один зі способів допомоги — ощадність. Чи є доцільно створювати нові наукові структури в той час, коли в академічних інститутах України повідпадали сотні непотрібних новому життю тем, і досвідчених науковців, що мають тепер вільні руки, можна і треба переорієнтувати на інші напрями? На цю заувагу гість відповів: „Народ інтенсивно шукає самого себе. Молодь, особливо студентська, хоче бути причетною до всього, що діється довкола. Ентузіязму є безмежний океан і все здається можливим. На ділянці збирання матеріялу, скажімо, екологічного чи етнографічного, кожне зусилля буде корисне, але коли ці матеріяли потребуватимуть фахової аналізи, ми їх передамо у відповідні руки".

Оскільки представник Головної Булави Братства виявився неабияким ерудитом, цікаво було дізнатися, чому він сам не став професійним істориком.

Орест Дичковський коротенько переповів свою біографію. З неї однієї можна б написати історичний портрет цілого покоління. До УПА він вступив, маючи 14 літ. В 1947 році, сімнадцятирічним, був арештований і засуджений на 25 років. В 1956 році, під час хрущовської амнестії, його звільнено, але „на рідній не своїй землі" йому створили такі нестерпні умови, що змушений був повернутися на Крайню Північ. В Україні живе щойно від 1971 року. Працював слюсарем, водієм. Освіту здобував самотужки. Є одним з авторів статуту Братства, найважливіших документів і відозв. У зв'язку з цим — останнє запитання: коли виникло Братство, чи був опір з боку старих ідеологічних чинників? „Так, старі сили, за звичкою, застосували проти нас фальсифікацію історичної правди і нинішньої дійсності. Зокрема нам пробували приписати нищення пам'ятників Леніна. Тим часом саме ми були проти поспішного їх знесення, розуміючи, що мине пару років, і комуністи самі скинуть свого ідола".

Знаємо, що так воно й сталося, і навіть швидше, ніж гадалося.

ВІДІЙШЛИ
● ВІД НАС ●

МИХАЙЛО А. ДРОНЧАК член УНС Відд. 78-го Т-ва св. Миколая в Майнерсвілл, Па. помер 21-го серпня 1991 року на 68-му році життя. Нар. 6-го вересня 1922 року в Пенсильванії. Членом УНС став 1941 року. Залишив у смутку дружину Емму, о. Тоні і Михайла Драмарчуків. Похорон відбувся 26-го серпня 1991 року на цвинтарі Кальварія в Палтсвілл, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Марія Петрунцьо, секр.

МАРІЯ ГАПОНЮК член УНС Відд. 238-го ім. Євгена Коновальця в Бостоні, Масс. померла 18-го серпня 1991 року на 92-му році життя. Народжена в селі Гута, Україна. Членом УНС стала 1948 року. Залишила у смутку сина Фреда, внучку Жанет і правнуків: Адама, Браєна і Ніколе. Похорон відбувся на цвинтарі Мт. Говп в Джамейка Плейн, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!

Анна Ремик, секр.

МАРІЯ ХОЛЄВЧУК, член УНС Відд. 437-го Т-ва Самопоміч в Рочестері, Н.Й. померла 2-го червня 1991 року на 80-му році життя. Нар. 1910 року в Україні. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку сестрінка Григорія Костинюка і рідню в Україні. Похорон відбувся 6-го червня 1991 року на цвинтарі Святого Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Малинівський, секр.

СТЕФАН КОГУТ член УНС Відд. 430-го Т-ва Дністер у Філядельфії, Па. помер 27-го серпня 1991 року на 69-му році життя. Нар. 1921 року в Яворові, Україна. Членом УНС став 1974 року. Залишив у смутку дружину Анну, сина Стефана, дочку Софію і брата Миколу. Похорон відбувся 31-го серпня 1991 року на цвинтарі Сідар Ґілл в Суітлен, Мд.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

Л. Кравчук...

(Закінчення зі стор. 1)

мічною спільнотою. „Ми підтримали пропозицію президента Міттерана у справі скликання спеціяльної конференції для обмірковування справи атомової зброї, і Україна, як незалежна держава, хоче брати участь у такій конференції", — підкреслив в розмові з кореспондентами голова ВР України.

МІСЦЕ НАРОДЖЕННЯ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

У вістці п.з. „Відбувся симпозіюм присвячений Лесі Українці" („Свобода", ч. 189, 3-го жовтня ц.р.) трапилася помилка: місцем народження Лесі Українки є Новоград Волинський, до 1793 року — Звягель. — Ред.